

ТИПІЗАЦІЯ БІЗНЕС-ВЗАЄМОДІЇ ПІДПРИЄМСТВ

© Воронкова А.Е., Коренєв Е.Н., Зеленкіна К.І., 2011

Ринкова економіка передбачає різного роду інтеракцію суб'єктів економічної діяльності, в рамках якої здійснюється рух різного роду ресурсів. Відповідно до ресурсного підходу, стає можливим надати декілька трактувань співробітництва.

1. Взаємовідносини, побудовані між двома і більше організаціями, засновані на взаємному обміні тими чи іншими ресурсами в рамках потоків ресурсів, виключаючи грошовий потік.

До подібної форми взаємодії слід віднести взаємодію між підприємствами на основі бартерних відносин, різного роду форми і види заліків, а так само взаємодії між підприємствами різних сфер діяльності на рівні обміну кадрами. Окреме місце у цій сфері співробітництва займають науково-дослідні та навчальні інститути, які надають результати своєї діяльності, нові винаходи, кваліфіковані кадри підприємствам промислового та інших секторів економіки. До виділеної форми відноситься також поняття стратегічного альянсу, який є важливим і центральним елементом стратегії забезпечення конкурентних переваг. Найчастіше стратегічні альянси - це союзи між кількома підприємствами-конкурентами (дійсними чи потенційними), які мають намір спільно здійснювати конкретний проект або специфічну діяльність, об'єднуючи компетенції, ресурси, необхідні для реалізації цього проекту. У рамках стратегічних альянсів між фірмами встановлюються відносини суперництва і співробітництва, оскільки партнери зберігають свою незалежність.

2. Окреме коло підприємств, в силу своїх можливостей, мають ряд напрямків розвитку, не пов'язаних з прямою агресивною конкуренцією. Їх спрямованість відповідає поняттю «кооперація».

Істотні відмінності у видах кооперації - це відмінності у характері і цілях кооперативної діяльності. З цієї точки зору кооперація поділялася згідно із законодавством про кооперацію на виробничу, споживчу (у сфері споживання) і змішану (комплексну). Цей характер взаємодії зберігається і зараз для підприємств, які об'єднують свої зусилля при реалізації тих чи інших проектів.

Дані критерії виділення видів кооперації мають принципове значення для обліку специфіки джерел цих видів діяльності та їх відтворення при визначенні умов та формування і функціонування кооперативів. У зв'язку з цим можна виділити: 1. кооперацію для виробництва різних видів товарів, надання побутових, культурних, науково-технічних, посередницьких та інших послуг, будівництва. Ефективне, прибуткове виробництво товарів і послуг - основне і головне джерело відтворення даного виду кооперації та доходів її учасників. Така кооперація представлена сукупністю підприємств, а також і більш простими господарськими утвореннями у виробничій та соціальній сферах; 2. кооперацію, що забезпечує ефективні колективні форми організації споживчого господарства і поліпшення за рахунок цього умов життя. Джерелом утворення та розвитку діяльності таких кооперативів є об'єднані кошти населення. Переважно такі кооперативи розвиваються з метою поліпшення житлових умов, організації відпочинку і т. ін. Такого роду співпраця характеризуються замкнутістю зв'язку та раціональністю використання всіх доступних ресурсів, за окремими потоками. Для цих взаємодій характерна суворая спеціалізація.

3. Наступний тип представляє взаємодія підприємств виключно на договірній, формальній основі, в основі якої лежить грошовий потік і потік готової продукції. Такого роду взаємини суворо регламентовані законодавством, договорами купівлі - продажу, поставки та ін.

Таким чином, диференціація потоків ресурсів, що протікають в процесі інтеракції підприємств дозволяє говорити про такі типи взаємодії, як обмін ресурсів (соконкуренція), кооперація, контракція.